

การเข้าเป็นภาคีความตกลงเพื่อส่งเสริมให้เรือประมงปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์
และจัดการทรัพยากรในทะเลหลวง : ศึกษากรณีประเทศไทย

นางสาวอุบลรัตน์ สู้สุข

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสัตวศาสตร์ ภาควิชาสัตวศาสตร์

คณะสัตวศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-992-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ACCESSION TO THE FAO'S AGREEMENT TO PROMOTE COMPLIANCE WITH
INTERNATIONAL CONSERVATION AND MANAGEMENT MEASURES BY FISHING
VESSELS ON THE HIGH SEAS
: A CASE STUDY OF THAILAND'S POTENTIAL MEMBERSHIP

MS. UBONRAT SUSUK

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws in Laws

Department of Law

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-334-992-8

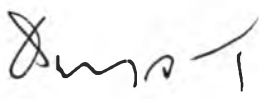
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเข้าเป็นภาคีความตกลงเพื่อส่งเสริมให้เรือประมงปฏิบัติตาม
 มาตรการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรในทะเลหลวง : ศึกษากรณี
 ประเทศไทย

โดย นางสาวอุบลรัตน์ สุ่มสุข

ภาควิชา นิติศาสตร์

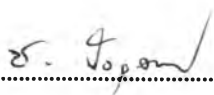
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ปัจจุสานนท์

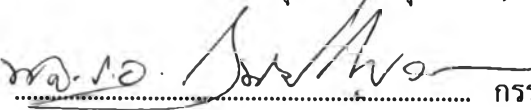
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

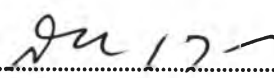

 คณบดีคณะนิติศาสตร์
 (รองศาสตราจารย์ ชงทอง จันทรางศุ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
 (อาจารย์ ชยันติ ไกรกาญจน์)

 อาจารย์ที่ปรึกษา
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ปัจจุสานนท์)

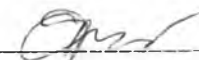
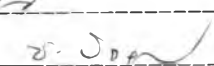

 กรรมการ
 (อาจารย์ พลเรือเอก ถนอม เจริญลาภ)

 กรรมการ
 (อาจารย์ ดร.สรจักร เกษมสุวรรณ)

อุบลรัตน์ สู้สุข : การเข้าเป็นภาคีความตกลงเพื่อส่งเสริมให้เรือประมงปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์ และจัดการทรัพยากรในทะเลหลวง (ACCESSION TO THE FAO'S AGREEMENT TO PROMOTE COMPLIANCE WITH INTERNATIONAL CONSERVATION AND MANAGEMENT MEASURES BY FISHING VESSELS ON THE HIGH SEAS : A CASE STUDY OF THAILAND'S POTENTIAL MEMBERSHIP) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ชุมพร ปัจจุบันท์, 215 หน้า. ISBN 974-334-992-8

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษา การเข้าเป็นภาคีต่อความตกลงเพื่อส่งเสริมให้เรือประมงปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรในทะเลหลวงของประเทศไทยว่าหากประเทศไทยเข้าเป็นภาคีความตกลงเพื่อส่งเสริมให้เรือประมงปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรในทะเลหลวงจะก่อให้เกิดผลดีหรือผลเสียต่อประเทศไทย จากการศึกษาพบว่า การเข้าเป็นภาคีต่อความตกลงเพื่อส่งเสริมให้เรือประมงปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรในทะเลหลวงของประเทศไทยจะก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะว่า ในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่ควรเข้าเป็นภาคีความตกลงเพื่อส่งเสริมให้เรือประมงปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรในทะเลหลวงเพราะประเทศไทยยังไม่มี ความจำเป็น ในขณะนี้ที่จะเร่งรีบเข้าเป็นภาคีความตกลงเพื่อส่งเสริมให้เรือประมงปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรในทะเลหลวง เพราะผลประโยชน์ของประเทศไทยในทะเลหลวงยังมีไม่มากนัก และศักยภาพของการพัฒนาเรือประมงไทยในทะเลหลวงยังขาดความชัดเจน การเข้าเป็นภาคีต่อความตกลงเพื่อส่งเสริมให้เรือประมงปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรในทะเลหลวงจะทำให้ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามหลักการที่ปรากฏอย่างเคร่งครัดและสร้างภาระหนักในการอนุรักษ์ความตกลงเพื่อส่งเสริมให้เรือประมงปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรในทะเลหลวง แต่ประเทศไทยสามารถทำการหีบและเลือก บทบัญญัติบางข้อจากความตกลงเพื่อส่งเสริมให้เรือประมงปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรในทะเลหลวงมาบัญญัติเป็นกฎหมายภายในหากเห็นว่าเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยได้โดยไม่ต้องเข้าเป็นภาคีความตกลงความตกลงเพื่อส่งเสริมให้เรือประมงปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรในทะเลหลวง

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม _____

397252934 : MAJOR : LAW

KEY WORD : COMPLIANCE AGREEMENT/ FISHING VESSELS/HIGH

SEAS/INTERNATIONAL CONSERVATION AND MANAGEMENT MEASURES

UBONRAT SUSUK : ACCESSION TO THE FAO'S AGREEMENT TO PROMOTE

COMPLIANCE WITH INTERNATIONAL CONSERVATION AND MANAGEMENT

MEASURES BY FISHING VESSELS ON THE HIGH SEAS : A CASE STUDY OF

THAILAND'S POTENTIAL MEMBERSHIP THESIS ADVISOR: ASSISTANT

PROFESSOR DR.CHOMPORN PASSUSANOND, 215 pp.

ISBN 974-334-992-8

This thesis is aimed at studying the entry to FAO's agreement to promote compliance with international conservation and management measures by fishing vessels on the high seas whether the Thailand 's potential membership will cause pros and cons. It is found that the entry to the FAO's agreement to promote compliance with international conservation and management measures by fishing vessels on the high seas will cause the cons. The writer suggests that from the time being Thailand should not enter FAO's agreement to promote compliance with international conservation and management measures by fishing vessels on the high seas according to Thailand 's national interest on the high seas is inaccurate, and the potential development of the Thai fishing fleet on the high seas is also unclear . The entry to FAO's agreement to promote compliance with international conservation and management measures by fishing vessels on the high seas establish the obligation to Thailand to perform in every binding article and Thailand is bound to implement the FAO's agreement to promote compliance with international conservation and management measures by fishing vessels on the high seas into national legislation . Thailand has to delay its entry to the Agreement, however, Thailand is capable to pick and choose ,particularly, the useful and appropriate provision of the Agreement to implement into national legislation.

ภาควิชา นิติศาสตร์

สาขาวิชา นิติศาสตร์

ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีอาจสำเร็จลุล่วงไปได้ โดยปราศจากความกรุณาและความเอาใจใส่อย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.ชুমพร ปัจจุสานนท์ ผู้ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของผู้เขียน ท่านอาจารย์ได้ให้ความเมตตาแก่ผู้เขียนตลอดระยะเวลาสี่ปีที่ผู้เขียนเข้าศึกษาในหลักสูตรนิติศาสตร์มหาบัณฑิตที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้กรุณาสละเวลาในการให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แก่ผู้เขียน

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ชยันติ ไกรกาญจน์ ที่ได้กรุณาสละเวลารับเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และอาจารย์ ดร.สรจักร เกษมสุวรรณ ที่ได้กรุณาสละเวลาและได้ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณ ท่านอาจารย์พลเรือเอกถนอม เจริญลาภ ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการชี้แนะ และให้ข้อคิดเห็นแก่ผู้เขียนตลอดมา

ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบคุณ Dr. Heiko Seilert เจ้าหน้าที่ฝ่ายประมงแห่งสำนักงานองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติประจำภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกที่ได้ให้คำแนะนำและเอกสารที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้และขอขอบคุณโสภณ เรืองแป้น แห่งกรมประมงที่เอื้อเฟื้อเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ผู้เขียนระลึกเสมอว่า บิดา และมารดาของผู้เขียนเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ในการให้การสนับสนุนและกำลังใจต่อผู้เขียนเสมอมา

ท้ายที่สุด ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณพรทิพย์ วงवास ที่ได้ช่วยเหลือจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ ผู้เขียนคาดหวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจศึกษาเรื่องนี้ไม่มากนักน้อย ข้อผิดพลาดประการใดที่เกิดขึ้นในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถือเป็นความผิดของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์และขอบเขตในการวิจัย.....	4
1.3 สมมุติฐาน.....	5
1.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหรือเป็นหลักการของวิทยานิพนธ์.....	5
1.5 วิธีการศึกษาค้นคว้า.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 ความเป็นมาของความตกลงเพื่อส่งเสริมให้เรือประมงปฏิบัติตาม มาตรการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรในทะเลหลวง และสภาพปัญหา ที่เกิดจากการประมงในทะเลหลวง.....	6
2.1 สภาพปัญหาที่เกิดจากเรือประมงที่ทำการประมงในทะเลหลวง.....	10
2.1.1 Flag of Convenience or Open Registries.....	14
2.1.2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับเรือประมงที่ไร้สัญชาติ (Stateless Fishing Vessels)	23
2.2 การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเรือประมงที่ทำการประมงในทะเลหลวง.....	30
2.2.1 พัฒนาการของหลักการและหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับ สัญชาติของเรือ การจดทะเบียนเรือ อันมุ่งประสงค์ที่จะแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการจดทะเบียนเรือชักธงเพื่อความสะดวกและ การจดทะเบียนเรือเสรี.....	31
1. หลักกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับสัญชาติของเรือ.....	33
ก. อนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยทะเลหลวง ค.ศ. 1958.....	33
ข. อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982.....	35
2. หลักกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการจดทะเบียนเรือ.....	40
ก. อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยเงื่อนไขในการจดทะเบียนเรือ ค.ศ. 1986.....	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2.2 การจัดทำความตกลงเพื่อส่งเสริมให้เรือประมงปฏิบัติตามมาตรการ อนุรักษ์และจัดการทรัพยากรในทะเลหลวง.....	49
บทที่ 3: วิเคราะห์ความตกลงเพื่อส่งเสริมให้เรือประมงปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์ และจัดการทรัพยากรในทะเลหลวง.....	59
3.1 หลักการทั่วไปตามความตกลง.....	59
ก. คำนิยาม.....	59
ข. โครงสร้างของความตกลง.....	73
ค. การบังคับใช้ความตกลง.....	74
3.2 บทบาทและหน้าที่ของรัฐคู่ภาคีในการทำประมงในทะเลหลวง.....	76
3.2.1 บทบาทและหน้าที่ของรัฐเจ้าของธง.....	79
3.2.1.1 ความรับผิดชอบของรัฐเจ้าของธงต่อเรือประมง ที่ชักธงของตน.....	79
ก. หน้าที่ของรัฐเจ้าของธงในการให้อนุญาต แก่เรือประมงที่ชักธงของตนในการทำประมง ในทะเลหลวง (Authorization to Fish).....	84
- ระบบควบคุมการอนุญาตให้ทำประมง : กำหนดวิธีการควบคุมในการอนุญาต ทำประมง.....	85
ข. หน้าที่ของรัฐเจ้าของธงในการทำบันทึก ของเรือประมง (Record Fishing Vessels)..	97
- Marking of Fishing Vessels	97
- ลักษณะมาตรฐานในการทำเครื่องหมายและจำแนกประเภทของเรือ ประมงขององค์การอาหารและเกษตร แห่งสหประชาชาติ (FAO Standard Specifications for the Marking and Identification of Fishing Vessels)	98
ค. หน้าที่ของรัฐเจ้าของธงในการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Exchange of Information)	105

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ง. หน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายของรัฐ เจ้าของธง.....	106
- ระบบในการควบคุม ตรวจสอบ และ ติดตาม (Monitoring, Control and Surveillance).....	107
3.2.2 บทบาทและหน้าที่ของรัฐเจ้าของท่า.....	111
ก. หน้าที่ของรัฐเจ้าของท่าต่อรัฐเจ้าของธง.....	111
ข. หน้าที่ของรัฐเจ้าของท่าต่อ FAO.....	112
3.2.3 บทบาท หน้าที่ และ ผลกระทบของรัฐที่มีใช้คู่ภาคี.....	113
3.2.4 ระบบหรือกลไกของความร่วมมือระหว่างรัฐคู่ภาคีตาม ความตกลงฯ.....	115
3.4 บทบาท และหน้าที่ขององค์การประมงในระดับโลก ภูมิภาค หรือ อนุภูมิภาค และ FAO ตามความตกลงฯ.....	118
ก. บทบาทและหน้าที่ขององค์การประมงในระดับโลก ภูมิภาค หรืออนุภูมิภาค.....	118
ข. บทบาทและหน้าที่ของ FAO	120
3.5 การระงับข้อพิพาทตามความตกลงฯ.....	125
3.5.1 การระงับข้อพิพาทโดยการปรึกษาหารือ.....	125
3.5.2 การระงับข้อพิพาท (Noncompulsory Procedures for the Settlement)	125
3.5.3 การระงับข้อพิพาทที่มีผลเชิงบังคับซึ่งจะก่อให้เกิดคำตัดสินผูกพัน (Compulsory Procedures Entailing Binding Decision).....	126
บทที่ 4: ประเทศไทยกับการเข้าเป็นภาคีต่อความตกลงเพื่อส่งเสริมให้เรือประมง ปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรในทะเลหลวง.....	127
4.1 พันธกรณีของประเทศไทย กับการเข้าร่วมเป็นภาคีต่อความตกลงเพื่อ ส่งเสริมให้เรือประมงปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากร ในทะเลหลวงตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ.....	128
4.2 ผลดีของประเทศไทยกับการเข้าร่วมเป็นภาคีต่อความตกลงเพื่อส่งเสริม ให้เรือประมงปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรในทะเล หลวง.....	133
4.3 ผลเสียของประเทศไทยกับการเข้าร่วมเป็นภาคีในความตกลงเพื่อส่งเสริม ให้เรือประมงปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรในทะเลหลวง	152

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3.1 การเข้าร่วมเป็นภาคีต่อความตกลงฯ ก่อให้เกิดผลเสียในการสร้างผลผูกพันหรือพันธกรณีที่ไม่จำเป็นต่อประเทศไทย : พิจารณาจากสถานการณ์ทำประมงในทะเลหลวงของประเทศไทย.....	153
4.3.2 ภาระหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นในแง่ของการอนุวัติกฎหมาย.....	155
- ประเทศไทยในฐานะรัฐเจ้าของธง.....	156
- ประเทศไทยในฐานะรัฐเจ้าของท่า.....	161
- ประเทศไทยในฐานะรัฐคู่ภาคี.....	162
4.4 วิเคราะห์การที่ประเทศไทยควรเข้าหรือไม่ควรเข้าเป็นภาคีต่อความตกลงฯ ...	165
5. บทสรุปและเสนอแนะ.....	168
รายงานอ้างอิง.....	172
ภาคผนวก.....	176
ประวัติผู้เขียน.....	215

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ระบบควบคุมการอนุญาตให้ทำประมง.....	89
ตารางที่ 2	รายละเอียดของเรื่องที่ปรากฏตาม The Standard Specifications for the Marking and Identification of Fishing Vessels.....	99
ตารางที่ 3	บทบาทและหน้าที่ของคู่มือภาคีต่อ FAO กับบทบาทและหน้าที่ของ FAO ตามความตกลงเพื่อส่งเสริมให้เรือประมงปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์ และจัดการทรัพยากรในทะเลหลวง.....	121
ตารางที่ 4	ตารางแสดงกฎหมายระหว่างประเทศที่เป็น Hard Law และ Soft Law ในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง.....	141
ตารางที่ 5	ตารางแสดงข้ออนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง และจุดมุ่งหมายของอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการอนุรักษ์ และจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง.....	145